

Лиса Кароліна Степанівна
студентка гр. МВСК- 1м, ННІМІ ім. Б. Д. Гаврилишина,
ЗУНУ, м Тернопіль
Науковий керівник: д. е. н., професор Сохацька О. М.

ЗМІНИ КЛІМАТУ ЯК ВИКЛИК ПЛАНЕТИ ЗЕМЛЯ

Глобальна зміна клімату мимоволі перетворилась в одну з найбільш гострих проблем світової економіки і політики. Зміна клімату з точки зору його впливу на світову економіку не тільки несе масштабну природну небезпеку, але й є каталізатором різноспрямованих змін у багатьох галузях господарської діяльності. Ці зміни пов'язані з нестачею прісної води, продовольчих товарів, стихійними лихами, міграціями, а також з непередбачуваними перспективами розвитку цілого ряду ключових галузей (енергетики, транспорту, будівництва, сільського господарства). Можна констатувати, що зміна клімату тісно вплелась в клубок глобальних економічних та соціальних процесів.

Невірно буде акцентувати увагу лише на глобалізованому, постіндустріальному суспільстві, адже збереження природи – ключ до успіху усіх країн світу. Найбільш гостро відчутними об'єктами антропогенного впливу на природне середовище є атмосфера, гідросфера і ґрунт. Кожне з цих середовищ зазнає деградації, і певною мірою це залежить від людини, як руйнівника і можливого рятівника зазначеної ситуації [1, с. 39].

Враховуючи всю важливість порятунку екології, світова спільнота не складає рук, а намагається протидіяти згубному впливу індустріального суспільства, котре промисловістю змінює загальну кліматичну картину, а з нею ставить під загрозу існування людства в цілому.

Починаючи з 1990-го року Міжурядова група експертів зі зміни клімату опублікувала п'ять оціночних доповідей, узагальнюючих багато тисяч національних спостережень за змінами клімату. У першій доповіді вплив людини на клімат оцінювався як ймовірний, в наступному – більше ніж ймовірний, в останньому – безсумнівно пов'язаний з діяльністю людини [5].

Слід враховувати дві сторони проблеми зміни клімату. З одного боку, – безумовна небезпека цього явища, в силу чого екологи відносять його до проблем високого ступеня економічної (а отже, і соціальної) небезпеки. З іншого боку, кліматологи розглядають процес зміни клімату як еволюційний, що відбувається в дуже і дуже уповільненому темпі, як правило, нагадуючи кліматичні флуктуації – деяке потепління, зазначене в минулому столітті, може змінитися похолоданням приблизно в тих же температурних межах в подібних історичних інтервалах і т. д. [2, с. 54].

В даний час глобальні зміни клімату стали об'єктом уваги економістів, соціологів, інженерів, біологів і лікарів. Усі вони намагаються прорахувати всі можливі кроки, котрі приведуть або до вирішення проблеми, або ж до краху. Незважаючи на існування різних точок зору з приводу цього питання, аспект небезпеки ніхто не відкидає. Навіть якщо зміна клімату – це звичний

еволюційний процес, людству слід якомога краще підготуватись до цих змін, котрі можуть стати каталізатором більш масштабних перемін.

Виходячи з цього, цілком логічним є необхідність єднання усіх країн. Очевидно, що відмінним вирішенням проблеми стане економне використання енергетичних ресурсів і обмежена кількість викиду газів в атмосферу. Активно обговорюється використання альтернативних джерел енергії, заснованих на невичерпних природних ресурсах, такі як сонячні батареї, вітряні або водяні електростанції.

Проблема зміни клімату на Землі зачіпає всі континенти. Її рішення лежить у використанні принципів Корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), суть яких спрямована на значне зменшення кількості шкідливих викидів і їх впливу на навколишнє середовище. В основі цих принципів лежить перш за все прагнення до гармонійного розвитку планети і суспільства, в якому питання охорони навколишнього середовища повинні стояти на першому місці [3, с. 9].

Людям сьогодні важливо не тільки більше знати про проблеми вже найближчого майбутнього, але і реально вже сьогодні починати готуватися - об'єднуватися на основі духовно-моральних цінностей, створювати відповідні організації, переглядати Рамкову конвенцію на наявність дієвих механізмів тощо.

Звісно, існує скептична думка щодо цієї проблеми, люди мало вірять у такі глобальні зміни та безвідповідальні у своїх вчинках. На противагу цьому можна навести докази, котрі знаходимо в щорічних екологічних звітах, статистиці впливу антропогенних факторів на стан природи, наявний рівень радіаційного прогріву атмосферного поля тощо. Настрій скептицизму присутній у багатьох країн світу, заважає приймати важливі політичні рішення щодо запобігання глобальному потеплінню. Подібні позиції піддають ризику існування життя на Землі, що, в свою чергу, є великою небезпекою, адже ніхто досконально не в силах сказати, наскільки катастрофічні наслідки принесе з собою глобальне потепління [4].

Отже, зміна клімату – це серйозна проблема сьогодення, котре не зникне само по собі, якщо її просто ігнорувати. Людству необхідно консолідуватись та стати разом на захист планети. Присутній скептицизм не повинен ставити під загрозу тисячі життів. Гігантські витрати на перехід до зеленої економіки і майбутнє зростання цін – ніщо в порівнянні з тим, що може статися з планетою, якщо не вжити термінових заходів щодо її порятунку. Глобальне потепління – вина людства, і саме воно повинно з ним розбиратися.

Список використаних джерел:

1. Зміна клімату. Узагальнений звіт за редакцією Роберта Т. Уотсона та провідної групи авторів. Третій звіт про оцінку клімату МГЕЗК. 2001. 220 с.
2. Кириленко О. В., Басок Б. І., Базеев Є. Т., Блінов І. В. Енергетика в реаліях сучасного світу та України та глобальне потепління. *Technische Elektrodynamik*, 2020. №3. С. 52–61.

3. Терещін А. Г., Клименко А. В., Клименко В. В. Золотий вік газу та його вплив на глобальну енергетику, глобальний кругообіг вуглецю та клімат. *Теплоенергетика*. 2015. №5. С. 3–13.

4. WMO Provisional Statement of the State of the Climate 2019. URL: https://library.wmo.int/doc_num.php?explnum_id=10108.

5. IPCC Fourth Assessment Report: Climate Change 2007 (AR4). URL: https://archive.ipcc.ch/publications_and_data/publications_and_data_reports.shtml.